

Gudme (RV):

I det radikale venstre er vi tilhængere af det princip, når det drejer sig om offentlige ydelser som at bringe post ud eller at besørge trafik, at der som grundtanke skal være parallelitet mellem de omkostninger, det fører med sig at producere denne ydelse, og de takster, man opkræver herfor. Men vi er ikke tilhængere af dette princip ført ud til de mindste enkeltheder. Ikke til 100 procent. Vi har f. eks. i de senere år ment — og et flertal her i folketinget har haft samme opfattelse — at statsbanerne skal udføre deres befordringsydelse uden at få fuld omkostningsdækning i de takster, der er tale om, for hvis man fastsatte takster, der gav fuld omkostningsdækning, så ville man derved lægge afgifter på den befolkning, der er henvist til den kollektive trafik, som de ikke ville kunne betale, og vi ville også derved modvirke det naturlige ønske om at benytte den kollektive trafik, som vel de fleste af os har.

Det samme gør sig også gældende her inden for postvæsenets område. Det er naturligt, at de omkostninger, som postbesørgelsen drager med sig, i meget vidt omfang bliver dækket af dem, der betjener sig af dem, men det bør ikke være sådan, at man nøjagtig, krone for krone, i taksterne følger de udgiftsforøgelser, der er tale om, de omkostninger, der findes inden for den enkelte sektor. Og det er jo også kommet til udtryk derved, at vi jo nu igennem adskillige år har haft en telesektor, der gav et solidt overskud, og en postsektor, der gav et solidt underskud. Jeg tror også, at man må sige, at der er enighed om, eller i hvert fald tilslutning til, at balancen tilvejebringes på den måde, at den underskudgivende postsektor skal afstives af den overskudgivende telesektor efter princippet om, at hvad man sætter til på karrusellen, det tager man ind på gyngerne.

Når man nu fra ministerens side foreslår forhøjelser, der så nogenlunde skulle følge det forventede underskud i de to kommende finansår op, så er vi derfor også principielt

indstillet på, at vi gerne vil følge ministeren ret langt hen ad vejen. Men vi må på den anden side sige, at når vi af fremsættelsestalen ser, at det skulle være sådan, at vi i 1974-75 alene inden for postsektoren skulle opleve et underskud på 450 mill. kr. med bibeholdelse af de hidtidige takster, så lyder det jo helt utroligt, og udgiften forekommer eksplosivt stor. Derfor giver dette forslag og disse forhøjelser af taksterne, på samme måde som tilfældet var for to år siden, alvorlig grund til overvejelse af, om vi i tilstrækkelig grad har foretaget en strukturanalyse af hele post- og telesektoren og i særdeleshed postsektoren, om vi i tilstrækkelig grad har set på, om der kan foretages rationaliseringer og besparelser inden for dette område. Vi ved jo, hvordan det er foretaget inden for statsbanerne, hvor man i de senere år har foretaget en bevidst nedsættelse af styrken, samtidig naturligvis også med en servicenedsættelse, men dog alligevel sådan, at det, man har gennemført, i det store og hele har kunnet vinde tilslutning i hvert fald hos de politiske partier og hos publikum og vel også nogen forståelse, mere kan man vel næppe vente, hos de berørte, altså hos de ansatte inden for statsbanerne.

Vi mener det samme også må ske inden for post- og telegrafvæsenet. Vi mener, at de perspektiver, der tegnes med en så eksplosiv udgiftsstigning som den, ministeren beskriver i lovforslaget eller fremsættelsestalen, må betyde, at man må stille sig det spørgsmål: er det muligt ved rationaliseringer at spare personale inden for dette område? Ville det være naturligt at ændre strukturen sådan, at man ved at yde på en anden måde — og i praksis vel nok også at yde lidt mindre — ville kunne nå til rimeligere udgifter end dem, der nu står og truer?

Vi har jo inden for post- og telegrafvæsenets område fået visse ændringer i de senere år, og i de fleste tilfælde har de betydet, at det, publikum har fået, er en ringere service. Hvis vi fortsætter med undersøgelser ad denne vej, ja, da må vi jo også forvente, at vi så får en yderligere forringet service. Men